

Redaktör: Petter Olofsson debatt@di.se Telefon 08-573 650 98

Sverige kan inte vänta. Det handlar om halva den svenska elproduktionen som snart ska ersättas. Nu måste politikerna stifta de lagar och regler som ska gälla och som vi ska agera i enlighet med. Hur ska de ekonomiska villkoren för ny svensk kärnkraft se ut? Det frågar **Kjell Jansson**, Svensk Energi.

Kärnkraften kräver ett beslut över blockgränsen

Våra politiker gör det inte lätt för de företag som skulle kunna investera miljarder i ny kärnkraft i Sverige.

Efter årtal av osäkerhet om vad som skulle hända med den svenska kärnkraften när befintliga reaktorer har tjänat ut, så välkomnade både industrin och energibranschen regeringens energiuppgörelse för drygt två år sedan. Möjligheten öppnades för att bygga och ersätta befintliga kärnkraftsreaktorer och därmed trygga Sveriges behov av stabil så kallad basproduktion av el.

Nu diskuteras överenskommelsen av Centern och Folkpartiet, och den har dessutom inte stöd av oppositionen. Vidare, inom regeringens energiuppgörelse finns en passus som ibland har tolkats som att nya aktörer inte tillåts bygga kärnkraft i Sverige. Frågan, är med de förutsättningar för ny kärnkraft som råder i Sverige i dag: Vem ska våga investera de

”Förutsättningarna för att bygga nya anläggningar måste vara tydliga och långsiktiga – speciellt om det gäller investeringar i kärnkraftverk.”

miljarder som krävs?

Frågorna om kärnkraften är många och svåra, men vi närmar oss en tidpunkt då vi måste diskutera dem och beslut måste fattas. Beslut som inte bara gäller i dag – utan också om tio år.

Den kanske viktigaste frågan handlar om hur vi vill att vår bas-el ska produceras. En faktor som påverkar behovet av nya reaktorer gäller kärnkraftens driftsegenskaper. Ett fungerande elsystem består av olika kraftslag och produktions-sätt som kompletterar varandra. Kärnkraftverk, bränsleledade kraftverk (främst fossila bränslen) och vattenkraftverk som producerar el i jämn takt under många timmar av året, så kallad baslast.

Systemet behöver också så kallad reglerkraft som enkelt och snabbt kan regleras utifrån svängningar i vårt elbehov, viss del av vattenkraften. Systemet kompletteras med regelbunden kraft som bara kan produceras och användas vid speciella förhållanden, exempelvis vindkraft.

Det går att minska ett kraftslag till förmån för ett annat, men kraftslagets funktion som baslast och reglerkraft måste finnas. Sverige har sedan länge valt kärnkraft som baslast i vårt system, och sagt nej till mer vatten-

kraft. Svensk industris konkurrenskraft vilar på kostnadseffektiv och tillförlitlig baskraft. Alternativet till kärnkraft är främst fossilbränsleledade kraftverk. I många europeiska länder har man valt denna lösning, exempelvis i Danmark.

Hur ska de ekonomiska villkoren för eventuell ny svensk kärnkraft utformas? Nuvarande svenska reaktorer börjar falla för åldersstreck mot mitten av 2020-talet. Många önskar ersätta de gamla med nya, men blundar samtidigt för de enorma investeringar som krävs. Nu talas det om att höja produktionsskatten på kärnkraft – en unik svensk skatt som redan i dag är hög, cirka 5 öre per kilowattimme el – något som drastiskt minskar incitamentet att investera.

Vilka ambitioner ska gälla på klimatområdet? Kärnkraften är en viktig del i minskandet av utsläppen av växthusgaser, och det är ett starkt argument för fortsatt användning. Utan kärnkraft måste målen för minskning av klimatpåverkande gaser sannolikt omvärderas. Världen kan inte ha de ambitiösa målen om minskning och samtidigt begränsa en så stor energikälla som kärnkraften.

Detta är viktiga frågor som måste börja diskuteras nu. Sverige kan inte

vänta. Det handlar om ungefär halva den svenska elproduktionen som ska ersättas inom inte alltför lång framtid. Vi inom energibranschen känner ett stort ansvar för att belysa frågan, men det är inte vårt ansvar att fatta beslut om de lagar och regler som ska gälla och som vi ska agera i enlighet med.

Inom politiken behövs blocköverskridande uppgörelser som inte riskerar att rivs upp efter ett nytt val. Förutsättningarna för att bygga nya anläggningar måste vara tydliga och långsiktiga – speciellt om det gäller investeringar i kärnkraftverk. Det måste dessutom vara öppet för alla aktörer att investera.

Frågan till samtliga politiska partier är: Hur kan vi tillsammans forma reglerna för att fullfölja det gemensamma ansvaret för att trygga basen för eltillförseln i Sverige när kärnkraften tas ur drift?

KJELL JANSSON
vd, Svensk Energi